

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă portul

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Cererea reconvențională (urmare) de D. Chebapci.

Modificarea art. 7 § 5 din Constituțiune de Gr. Vulturcu, (Expunere de motive și Proiectul de lege.

Jurisprudența Română :

Tribunalul județului Brăila : Anastasia Ion Dinu Popa cu Mihalcea Stoicescu ca tutore al casei defunctului A. Ciorlănescu.

Bibliografie.

CEREREA RECONVENȚIONALĂ

(URMARE) (1)

În numărul două, al acestui ziar, am arătat care este originea cererei reconvenționale, fundamentul pe care se întemeiază. Am arătat, deasemenea, cauzele care au determinat favorisarea a acestei acțiuni, sub împărați: tendința de a își mări și întinde puterea și autoritatea; asemenea, sub jurisdicțiunea eclesiastică, aceiași tendință, aceleași năzuiri, de a supune jurisdicțiunii sale, cât se poate mai multe persoane.

În potriva acestei tendințe, pornite din spiritul de autoritate și cu scop de a concentra puterea și întinde dominațiunea, s'au ridicat seniorii feudali, nu doară să combată despotismul, dar să își apere interesele lor bănești, și drepturile lor asupra vasalilor 2).

(1) A se vedea începutul publicat în No. 2 de la 12 Ianuarie/97.

(2) Dacă insist asupra părții istorice, pricina este credința ce s'au dat că fără a se cunoaște istoria dreptului, nu se poate pătrunde în deajuns nădă, o deslegare, unei chestiuni juridice. Cel ce au cetit, pe Fustel de Coulanges: «La Cité Antique» își vor da dreptate. Cel ce nu ar cunoaște partea istorică și ar închipui că cererea reconvențională, ar fi o născocire a juriscunștilor, un produs al equității, al logice, al unei înlesniri aduse împăricinaților, pe când ea izvorește din nesatul clasei dominante, într-a absorbi în ea toată puterea și autoritatea.

Mai în tot-d'a una, mijlocul de care se slujește, clasa dominantă, în acțiunile sale, este ipocrizia. Ast-fel dreptul vechi frances sprijinea acțiunea reconvențională pe aceste motive: *equitatea*, interesul societății (*bonum publicum*), terminarea de o dată a duorî două procese (*quod lites simultaneo processu facilius absolvantur*); imputinarea cheltuelilor (*minus sumptus*).

În timpurile noastre, de la revoluțiunea din Franța, acele interese au dispărut; și acțiunea reconvențională se razimă numai pe motivele ce le au dat cei interesați, după vremuri.

Să examinăm condițiunile sub care se poate introduce o cerere reconvențională. Mai întâi trebuie să facem deosebirea, ce însăși legea a făcut-o, între acelea introduse înaintea judecătorului de pace, și acelea introduse dinaintea tribunalelor. În adevăr, art. 57 din Legea Judecătorilor de pace, mărginește introducerea acestei acțiuni, în *câtimea* sumei ce se cere, și în *întindere*, față cu acțiunea principală.

Din acest text urmează că, pârătul, ce este chemat în judecată înaintea judecătorului de pace, poate face o cerere reconvențională, însă numai în aceleași limite de valoare și de întindere, ca și acțiunea principală.

Pârătul, deci nu poate face o cerere, mai mare în valoare, de cât este cererea principală.

Ce se va întâmpla însă când pârătul va introduce o cerere prin care ar reclama o valoare mai mare de cât aceea din cererea principală? După litera legii, judecătorul, în un asemenea

caz, trebuie să își decline competența. În adevăr, art. 57 zice: Judecătorii de ocol sunt *competenți a judeca* cererile reconvenționale ce se fac cu ocaziunea unei acțiuni, în aceleași *limite de valoare și de întindere* ca și acțiunea principală; deci când ea întrece în valoare și în întindere, judecătorul nu mai este competent a o judeca, el își va declina competența, cu privire la cererea reconvențională. Ast-fel, când, prin acțiunea principală, s'a cerut 600 lei, iar, prin aceea reconvențională 800, judecătorul, va trebui să își decline competența de a judeca această din urmă cerere, va reținea însă și judeca pe cea dintâi, condamnând pe pârât la plată. Din această dispozițiune a legii, urmează un neajuns, o nedreptate pentru pârât, căci el va fi silit a plăti, măcar că are a lua de la reclamant, mult mai multă sumă, iar debitorul, câte o dată, putând să fie insolubil, nu mai va avea cu ce plăti pe creditor, și acesta își va pierde creanța.

Termenii, de care se servește legiuitorul, sunt inproprii, căci, în exemplul de mai sus, nu este exact a se zice că judecătorul de ocol nu e competent a judeca căci competența lui se întinde până la valoarea de 1500 lei.

La ce dar slujește acțiunea reconvențională, dacă ea nu este primită chiar și atunci când nu tulbură ordinea de jurisdicțiune, când nu o prorogă, ci este adusă înaintea unui judecător ce avea cădere a o judeca? Cum că interpretațiunea dată, este cea adevărată, aceasta rezultă nu numai din un argument *à contrario*, arătat mai sus; dar și din toți termenii cuprinși în art. 57. În adevăr, dacă legiuitorul ar fi vroit a da, în competența judecătorilor de pace, judecata acțiunilor reconvenționale până la valoarea de 1500 lei, chiar atunci când cererea principală, ar fi cuprins o sumă mai mică de cât aceasta, prea bine ar fi putut întrebuița espresiunea «*în limitele competenței sale*».

Să vedem dacă nu cum-va conjunctiva «*și*», ne va domeri. Legea zice: «*în aceleași limite de valoare și întindere ca și acțiunea principală*».

Până acum se știa că o acțiune se determină după suma cerută, după valoarea obiectului a căruia restituire se reclamă, după natura obiectului sau dreptului ce se pretinde, după cum se reclamă bunuri determinate, sau o universalitate,

după cum, prin ea, se cere anularea ori desființarea unui act juridic. Legiuitorul, în legea judecătorilor de pace, ne dă două măsuri: a *valoarei și a întinderii*, una se determină prin cifre, iar alta se măsoară cu cotul, întocmai cum d-l Max Nordau vrea să măsoare, faptele omenești, cu cotul cel scurt al logicei, ca și cum oamenii s'ar conduce în viața lor, după regulile logicei.

Cât este de defectuoasă redacțiunea, se va înțelege din următorul exemplu: *A*, cere restituirea a 400 coți de borangic ce le-a țesut după comanda lui *B*, și pe care i le-a predat, dar nu i s'a plătit, sau valoarea lor 800 lei. La rândul său *B*, introduce o cerere reconvențională și reclamă predarea a 800 coți, pe care le-a comandat și plătit cu suma de 800 lei, dar nu i le-a predat. Valoarea acțiunilor este aceeași, însă întinderea, nu.

De asemenea când unul reclamă două hectare pământ, iar pârâtul, prin o cerere reconvențională, reclamă și el două hectare de la reclamant, însă pe ele se află construcțiuni, clădiri, semănături ori pădure, întinderea este aceeași, iar valoarea, nu.

Nu tăgăduesc acelor ce au redactat acest articol, cunoștințele juridice, ca și practica în barou și magistratură, dar se vede că aceste însușiri nu sunt în de ajuns, la toți, pentru a fi în stare să facă legi. Aici e locul a zice: *Non licet omnibus adire Corinthum*.

Gândirea legiuitorului a fost aceasta: să mărginească cererea reconvențională la pretențiunile ce le ar avea și pârâtul, dar care, ne fiind certe și liquide, nu se puteau opune pe calea de compensațiune; ast-fel că cererea reconvențională este asemănată compensațiunei judecătorești, un mijloc curat de apărare, iar nici de cum o acțiune, distinctă de cea principală, și prin care s'ar ajunge câte o dată la condamnarea reclamantului.

Această mărginire are avantajul de a curma o controversă, și de a înlătura șicana ce ar putea face pârâtul. În adevăr, când s'ar cere pârâtului 250 lei; acesta, spre a trăgăni pe reclamant, ar introduce o cerere reconvențională pentru suma de 400 lei, ca cartea de judecată să se pronunțe cu apel, iar nu în ultimă instanță. Ideia aceasta însă se putea lămurit exprima, iar nu cum s'a făcut, căci cuvântul întindere, exclude compensațiunea, care nu se aplică de cât la pretențiunile bănești, iar nici de cum la imobile.

Să examinăm acum condițiunile sub care sunt primite cererile reconvenționale înaintea tribunalelor și a curților.

Am arătat că scaunul acestei acțiuni este art. 327, sub titlu II «*Formele și efectele apelului*».

În dreptul roman, cererea reconvențională, numai atunci era admisă când purcedea *ex eadem causă*, când era conexă cu cererea principală, sau când avea de efect de a nimici or a micșora cererea principală. În acest din urmă caz, se primea cererea reconvențională, chiar și când se trăgea *ex dispari causă*.

În vechiul drept frances, se făcea o deosebire între acțiunile reconvenționale *ex eadem causă*, și între acelea *ex dispari causă*. Pentru admiterea celor dintâi, nu se cerea autorizațiunea regală dată prin scrisori; iar pentru cele de a doua se cerea¹⁾.

Fiind că art. 327 este împrumutat din codicele de procedură francesă, art. 464, trebuie să cunoaștem, din redacțiunile propuse, discuțiunile urmate în această privință.

Din propunerile²⁾ făcute și din discuțiunile urmate atât în anul al XII brumar, în consiliul de stat, cât și în discuțiunea legii din 1838 rezultă că atât pentru tribunale, cât și pentru judecătoriele de pace, cererea reconvențională are de efect de a provoca recunoașterea și liquidarea unei creanțe pentru a o putea opune în compensațiune datoriei ce se reclamă, ori de a o micșora.

(Sfârșitul în numărul viitor).

D. Chebacî.

Modificarea art. 7 § 5 din Constituțiune

Expunerea de motive a proiectului de lege pentru punerea în aplicare a codului civil în acord cu disp. art. 7 din Constituție prezentat Senatului de dr. Gr. Vulturescu, avocat și senator

Domnilor Senatori,

I.

Sunt trecuți șase-spre-zece ani de când Constituțiunea noastră, prin paragraful 5 al articolului său 7, revisuit la 1879, a prescrip că: «Numai Românii săi cei naturalizați români pot dobândi imobile rurale în România».

Această înțeleaptă și prevăzătoare dispozițiune cons-

tituțională, dictată de interesul conservării noastre naționale, a rămas până astăzi o literă moartă.

Străinii continuă a stăpâni ca proprietari imobile rurale în România, fie cu titlul de succesori testamentari sau ab intestat, fie cu verice alt titlu achizitiv de proprietate.

Numai când particularii interesați fac să prevaleze drepturile lor asupra imobilelor rurale stăpânite pe nedrept de străini, justiția se mișcă spre a pune capăt acestei violări a Constituțiunei.

Din nenorocire, justiția nu e chemată a se pronunța de cât în special și numai pentru casurile cari i se aduce la cunoștință, rămânând neatinsse toate cele-alte cari nu sunt supuse judecăței sale.

Apoi, în casurile în cari justiția a avut să se pronunțe, ea a interpretat și aplicat dispozițiunea art. 7 din Constituțiune ast-fel în cât, în loc să întărească marele principiu înscris în Constituțiune îl sdruncină și îl slăbește prin consecințele desastroase cari decurg din greșita interpretare dată art. 7, § 5 din Constituțiune.

În loc să fie condusă de ideea de care a fost călăuzit legiuitorul nostru, că pământul românesc trebuie să fie numai în mâna românilor, justiția noastră stabilește dreptul de confiscare a bunurilor străinilor, idee care n'a intrat un singur moment în mintea legiuitorului nostru constituant care, din contră, în mod formal prohibă confiscarea averilor.

În adevăr, în câte-va din casurile în cari justiția noastră a avut să se pronunțe asupra dreptului străinilor la imobilele rurale aflate în succesiune fie testamentară, fie ab intestat, nu s'a mărginit a statua că străinul n'are drept să dețină imobilul rural a cărei proprietate nu se poate dobândi de cât de românii săi acei naturalizați români, ci a decis că el n'ar avea dreptul nici la valoarea acelui imobil rural.

A consacrat, dar, ast-fel dreptul pentru Stat de a confisca averea străinului, violând în mod vădit art. 17 din Constituțiune, care prohibă confiscarea averilor, și art. 11 din aceeași Constituție, care dispune că toți străinii aflați pe pământul României se bucură de protecțiunea dată de legi persoanelor și averilor în genere.

Asemenea arbitrarie hotărâri judecătorești nu pot să rămână fără o energică protestare din partea celor isbiți de o atât de strigătoare nedreptate. Astăzi, când suntem intrați în sinul marelui familii europene și trebuie să ținem la stima și încrederea Statelor civilizate din cari facem parte, asemenea măsuri barbare luate față de streini, nu numai că ne discreditează, dar ne amenință cu represalii din partea Statelor ai căror supuși sunt isbiți cu atâta nesocotință în drepturile lor și ne expune să fim nevoiți a ceda la presiuni din afară pentru înlăturarea unei dispozițiuni constituționale, devenită atât de odioasă prin aplicarea ei. Aceasta ar fi o adevărată calamitate națională. Deja în țară chiar s'a format un curent nenorocit în contra art. 7 din Constituțiune, pornit dintr'un interes rău înțeles al proprietarilor de imobile rurale, cari cred că valoarea proprietăților lor se găsesc depreciată prin înlăturarea concurenților străini de la cumpărarea lor.

Dacă, dar, ar fi să ne atingem de art. 7 spre a-i aduce

¹⁾ De Paeppe loc. cit., pag. 179.

²⁾ Curtea de Casație propusese: cererea reconvențională are loc ori de câte ori nu este oprită de lege.

o modificare, putem fi siguri de mai înainte că acea modificare ar fi desființarea însăși a unei măsuri atât de protectoare și salvatoare pentru existența noastră națională.

Știut este că cine are pământul are țara și că cel mai mare pericol pentru o națiune este ca pământul său să cadă în mâna străinilor.

«Achizițiunile de proprietăți funciare de către străini», zice D. Batbie, poate oferi mari dificultăți politice. «Această putere dobândită de străini asupra teritoriului unei țări ar fi o înstrăinare a suveranității. Chiar «când ea nu dă un drept politic, posesiunea pământului «de către străini oferă totuși inconveniente; căci procură o influență de fapt, o adevărată putere care ar «ține în frâu toate puterile politice ale țerei. Este natural, dar, ca puterile politice să pună piedică la niște achizițiuni care ar crea influențe proprii a micșora «puterea autorităților constituite»¹⁾.

II

La noi, din timpurile cele mai depărtate, s'a luat măsură pentru a înlătura de la achizițiunea imobilelor acei străini de a căror cotorpire am avut mai multă teamă.

În tractatele încheiate de vechii noștri Domni cu Turcia se opreau Turcii de a cumpăra imobile în țară.

Prin hrisoave Domnești se dispunea că Grecii, Albanezii și Sârbii n'aveau voie să cumpere moșii, vii și alte nemîșcătoare.

În România de dincoace de Milcov, înainte de Regulamentul Organic, dreptul de a dobândi bunuri nemîșcătoare se considera ca un drept politic de care nu se putea bucura de cât Românii.

În Moldova, sub codicele Calimach, afară de Armenii care puteau cumpăra vii în podgorii, străinii nu puteau cumpăra imobile rurale.

Dupe Regulamentul Organic de la 1832, străinii numai cei de rit creștinesc puteau dobândi avere nemîșcătoare.

Prin legea din 19 August 1854 se statua că: străinii de orice rit creștinesc, domiciliați în România, vor avea dreptul de a cumpăra proprietăți imobiliare sub condițiunea, însă, de a se supune, în ceea ce se atinge de asemenea proprietăți, la legile pământului și numai pe cât și Românii se vor bucura de asemenea drept în țările lor.

În urma acestei legi, dar, străinii de rit creștin, sub nici o condițiune și prin nici un mod, nu puteau să dobândească proprietăți imobiliare.

Străinii de rit necreștin, pe care această lege îi viza erau mai ales israeliții, care deja acaparase tot comerțul și industria țerei, și, dacă nu ar fi fost dispozițiunile legii din 1864, în curând ar fi ajuns să pună mâna pe proprietățile noastre imobiliare.

În Moldova, mai ales, mai toate casele de prin orașe și țărguri și aproape două treimi din moșile de peste Milcov erau ipotecate către israeliți, cu dobânzi care se urcau până la 24 %, și care ajunseseră se apropie valoarea imobilelor ipotecate. Dacă ei nu ar fi fost opriți de la achizițiunea acelor imobile, în curând s'ar fi

făcut stăpâni pe toate acele imobile, și astfel, de fapt țara le aparținea.

Inspirați de aceeași teamă, Constituanții de la 1866, și știind că acei străini nu se pot asimila cu naționalii din cauza constituțiunii lor religioase, prin art. 7 din Constituțiune le-a interzis și dreptul de a putea dobândi împământenirea.

III.

La 1879 Congresul de la Berlin, ca condițiune pentru recunoașterea independenței noastre, ne-a impus ștergerea din art. 7 al Constituțiunii din 1866 a deosebirei dintre creștinii și necreștinii. Marele interes ce aveam de a vedea de Puteri recunoscută independența Statului nostru, ne sili să ne supunem deciziunii Congresului și să înscrăm în art. 7 din Constituțiune, modificat, că: «diferința de credințe religioase și confesiuni nu constituie în România o piedică spre a dobândi drepturile civile și politice și a le exercita».

Dacă ne-am fi mărginit a înscră numai acest principiu, se poate lesne înțelege cât ar fi fost de dezastruoase în practică efectele ce el ar fi produs. Toți străinii, de a căror cotorpire pe terenul economic ne temeam mai mult, s'ar fi aruncat asupra moșielor noastre spre a le face ale lor prin orice mod de achizițiune. Am fi plătit astfel independența Statului nostru cu aservirea pământului nostru către străini.

Pentru ca să înlăturăm acest pericol național am decretat, ca o măsură generală, că dreptul de a dobândi imobile rurale este un drept politic, de care nu se pot bucura de cât Românii sau cei naturalizați români. Această măsură, combinată cu cea-altă dispozițiune, că naturalizarea nu se poate acorda de cât prin lege și în mod individual, ne salvă pământul.

Iată considerațiunile care au dictat textul paragrafului 5 al art. 7 din Constituțiune, modificat.

Constituanții din 1879, întrebându-l cuvântul generic de a dobândi, a înțeles să coprinză într'însul toate modurile de achizițiune ale proprietății prevăzută în art. 644 și 645 din codul nostru civil, adică: succesiunea, legatele, convențiunile, tradițiunea, accesiunea sau incorporatiunea, prescripțiunea, legea și ocupațiunea.

Legiuitorul constituant a voit, dar, ca prin nici unul din aceste diferite moduri de achizițiune a proprietății străinii să nu poată dobândi proprietatea imobilelor rurale și a rezervat exclusiv acest drept numai Românilor sau celor naturalizați români.

Dacă însă, în urma acestei dispozițiuni care a transformat dreptul de a dobândi proprietatea imobilelor rurale din drept civil în drept politic, străinii nu se mai puteau bucura de dănsul, ei au continuat însă și continuă a se bucura de exercitarea tuturilor drepturilor civile, asigurate lor prin art. 11 din codul civil, care dispune că: «Străinii se vor bucura în deobște în România de aceleași drepturi civile de care se bucură și românii», principiu care e consacrat în mod formal și prin art. 11 din Constituțiune, care prescrie că: «Toți străinii aflați pe pământul României se bucură de protecțiunea dată de legi persoanelor și averilor în genere».

Aceste dispozițiuni formale, luate în favoarea străi-

¹⁾ Cours d'Economie politique 1866, T. I. Leçon XXI.

nilor au rămas neatînse prin modificarea art. 7 din Constituțiune și, prin urmare a rămas intact dreptul străinilor de a primi prin succesiune și testamente averile rămase sau lăsate lor prin succesiune sau testamente și, prin urmare, dreptul la valoarea tuturilor bunurilor ce s'ar coprinde în succesiunea fie testamentară, fie ab intestat.

A se susține contrariul, ar fi a se nesocoti intențiunea legiuitorului constituant, căruia nu i-a trecut nici prin gând să înființeze dreptul de alibinat, care nici o dată n'a existat la noi și care de mult dispăruse ca monstruos și barbar din Statele care l' practicăse.

Pe lângă acestea, ar fi să decretăm spoliațiunea averilor străinilor și să ne atragem ast-fel reaua voință a Statelor civilizate care ne-a primit cu atâta încredere în mijlocul lor.

Independent de pericolele la care am fi expuși din partea străinătății neaplicând în mod sincer și liberal dispozițiunile art. 7 din Constituțiune, mai trebuie să ne gândim și la interesele naționalilor noștri, care se găsesc isbite în mod simțitor de greșita interpretare ce s'a dat de unele din instanțele noastre judecătorești art. 7 din Constituțiune.

Sunt mulțime de Români care au cumpărat imobile rurale de la succesorii străini, și dacă se persistă în ideea că străinii nu au drept nici la valoarea acelor imobile rămase sau lăsate lor prin succesiune sau testament, totuși achisitorii români, care au plătit sume considerabile pentru imobilele cumpărate de la acei străini se vor găsi cu titluri de proprietate nule și de nul efect, de oare-ce cei ce le au transmis imobilul neavând nici un drept, nici cei ce l-au cumpărat, nu pot avea vre-un drept asupra lui.

O asemenea stare de lucruri prejudiciabilă intereselor Statului român față de străinătate și intereselor naționalilor noștri trebuie să înceteze.

E neapărată nevoie ca prin lege să se reglementeze modul de executare a regulii constituționale că: «Străinul nu este în drept să stăpânească imobile rurale în România».

Acest principiu, de o atât de înaltă ordine publică, nu poate rămânea supus controverselor jurisconsultilor și divergențelor de păreri ale instanțelor noastre judecătorești.

Suntem datorii să regulăm cât mai în grabă modul de aplicare al textului art. 7 din Constituțiune în toate cazurile pe care el le prevede.

După cum observa d. Dimitrie Giani, raportorul legii de revizuire a art. 7, «nu prin dispozițiuni constituționale, ori cât de prevăzătoare ar fi ele, dacă nu ar fi dezvoltate prin legi posterioare puse în armonie cu principiile stabilite într'însa, se poate consolida o națiune pe terenul economic și național».

De altminterlea, Constituțiunea noastră însăși, prin ultimul aliniat al articolului său 131, prescrie ca: «să se revizuiască toate codicele și legile existente spre a se pune în armonie cu dânsa».

Să începem, dar, cu revizuirea dispozițiilor din legea civilă, care sunt în legătură cu dispozițiunile constituționale ale art. 7, spre a le pune în armonie cu

principiile înscrise în Constituțiune pentru conservarea noastră națională.

Dacă este, în adevăr, o lege care se află în mai de-sacord cu Constituțiunea, în ce privește dispozițiunile articolului său 7, de sigur că este legea noastră civilă.

Și, în adevăr, pentru a nu da de cât câte-va exemple, pe când art. 7 din Constituțiune dispune că naturalizarea nu este de cât individuală și nu se poate obține de cât cu formalitățile prescrise de dânsa, codul nostru civil, prin art. 8, menține dreptul străinului născut pe pământul românesc de a opta la majoritate pentru calitatea sa de român și prin art. 16 păstrează formalitățile de îndeplinit pentru naturalizare, care diferă de cele prescrise de Constituțiune.

Apoi, pe când Constituțiunea stabilește că numai Românii sau cei naturalizați români pot dobândi imobile în România, codul civil continuă a nu conține nici o deosebire între străini și români în ce privește diferențele moduri de achizițiune a proprietății.

Pentru a pune, dar, în acord legea noastră civilă cu dispozițiunile art. 7 din Constituțiune, avem onoare a supune discuțiunei și votărei d-voastre alăturatul proiect de lege.

(ss) Gr. Vulturescu.

PROIECT DE LEGE

pentru

Punerea codului civil în acord cu dispozițiunile art. 7 din Constituțiune

Art. 1. — Se modifică, după cum mai jos se dispune, art. 8, 9, 16, 18 și 645 din codul civil, pus în lucrare la 1 Decembrie 1865:

Art. 8. — Se suprimă alin. I și II și rămâne numai alin. III în următoarea cuprindere:

Copiii găsiți pe teritoriul român fără tată și mamă cunoscuți sunt români.

Art. 9. — Străinul nu poate dobândi calitatea și drepturile de cetățean român de cât cu condițiunile prescrise la art. 16 din acest codice.

Art. 16. — Străinul, fără osebire de religione, supus sau nesupus unei protecțiuni străine, poate dobândi împământenirea cu condițiile următoare:

a) Va adresa guvernului cererea de naturalizare, în care va arăta capitalul ce posedă, profesiunea sa meserie ce exercită și voința de a-și stabili domiciliul în România;

b) Va locui, în urma acestei cereri, zece ani în țară și va dovedi prin faptele sale că este folositor ei.

Pot fi scutiți de acest stagiū :

a) Acei care vor fi adus în țară industrii, invențiuni utile sau talente distinse, sau care vor fi fondat aci stabilimente mari de comerț sau de industrie;

b). Acei care vor fi născuți și crescuți în România din părinți stabiliți în țară, nu s'au bucurat nici unui nici alții vre-o dată de vre-o protecțiune străină;

c). Acei care au servit sub drapel în timpul războiului pentru independență.

Naturalizarea nu se poate acorda de cât prin lege și în mod individual.

Art. 18. Se modifică în totul ast-fel :

Românul, care va fi pierdut calitatea sa de Român, întorcându-se în România cu autorizarea guvernului român și declarând că vrea să se așeze în țară și că renunță la toate distincțiunile contrarii legilor române, va putea redobândi de îndată calitatea sa de român prin un vot al corpurilor legiuitoare.

Art. 645. — La acest articol se adaugă următoarele aliniate :

Străinii, sub pedeapsă de nulitate, nu pot dobândi proprietatea imobilelor rurale în România prin nici unul din modurile prevăzute în acest articol, precum nici prin vre-unul din modurile de dobândirea proprietății prevăzute în precedentul art. 644.

Străinii însă cărora prin succesiune, fie testamentară, fie ab intestat, le-au rămas imobile rurale, precum și aceea cărora li s-au legat asemenea imobile, au dreptul la valoarea acelor imobile și a tuturilor drepturilor atașate de dăsele, precum și la veniturile lor până la realizarea efectivă a valorii lor.

Realizarea valorii acelor imobile rurale se va face fie prin vânzarea lor voluntară de către străin dacă numai lui i-a rămas sau i s-a lăsat acel imobil, fie prin partiție când ar fi în indiviziune cu alții, în care caz și se va da echivalentul valorii imobilelor rurale sau în alte bunuri ale succesiunii, sau în numerar dacă părțile se vor înțelege în această privință, sau prin vânzare prin licitație publică a imobilului rural la a cărui valoare va avea drept străinul, conform regulilor de la partiție, când nu va exista înțelegere între părți.

Străinii cari, prin ver-ce mod, vor fi dobândit proprietatea imobilelor rurale conform legilor anterioare revizuirii din 1879 a art. 7 din Constituțiune, precum și supușii străini cari, înainte de expirarea termenelor convențiilor încheiate de Statele lor cu România și existente în momentul revizuirii art. 7 din Constituțiune, vor fi dobândit proprietatea imobilelor rurale în conformitate cu dispozițiunile acelor convenții, continuă a se bucura de toate drepturile decurgând din proprietatea acelor imobile.

Art. 11. — Se adaugă la finele codului civil următoarele articole :

Art. 1915. — Străinii care în urma revizuirii art. 7 din Constituțiune, sau după expirarea termenului convențiilor încheiate de Statele lor cu România și existente în momentul revizuirii art. 7 din Constituțiune, au dobândit dreptul la valoarea imobilelor rurale rămase sau lăstate lor prin succesiune sau prin testament, vor fi datorți ca, în termen cel mult de trei ani de la promulgarea prezentei legi, să realizeze valoarea lor în conformitate cu cele prescrise la art. 645.

Art. 1916. — Străinii, cărora le va rămânea sau li se va lăsa prin succesiune sau testament imobile rurale în urma promulgării prezentei legi, vor fi datorți să realizeze valoarea lor, conform celor dispuse la art. 645, în termen de trei ani, calculați din momentul deschiderii dreptului lor la valoarea acelor imobile.

Art. 1917. — Dacă străinii prevăzuți în precedentele

articole 1915 și 1916, nu vor realiza valoarea imobilelor rurale nici în termenele acolo fixate, după expirarea acelor termene, de drept, fără somațiune sau punere în întârziere ori care, Ministerul public de pe lângă tribunalul situațiunii imobilului va fi dator să ceară tribunalului realizarea valorii imobilului, fie prin partiție, fie prin vânzarea lui cu licitațiune publică, spre a da străinului valoarea celui imobil, deducându-se dintr-ênsa toate cheltuielile și taxele datorite.

Art. 1918. — Ministerul public de pe lângă fie-care tribunal din țară este dator să descopere ori-ce posesiune fără drept de către străin a imobilelor rurale din circumscripțiunea tribunalului lui și să ceară tribunalului depărtarea străinului din stăpânirea imobilului rural ; aceasta fără prejudiciul exercitărei drepturilor celor-alți interesați a urmări nulitatea actelor în puterea cărora străinii vor fi posedând pe nedrept imobile rurale.

Atât în cazul prevăzut în prezentul articol, cât și în acela expuse la articolul precedent, tribunalul va decide asupra cererii Ministerului public în ședință publică, după chemarea părților. Hotărîrea sa va fi supusă la toate căile de reformare prevăzute de procedura civilă.

Ministerul public va avea dreptul de a face toate actele de procedură și de reformare a sentințelor judecătorești. Când va găsi de trebuință, el va avea dreptul să recurgă, pentru susținerea reclamațiunilor sale d'inaintea tuturilor instanțelor judecătorești, la serviciile advocaților publici de pe lângă Ministerul domeniilor, și aceștia vor fi datorți să dea concursul lor ca și în afacerile Statului.

Gr. Vulturescu, S. Gh. Parpale, Colonel Șişman, G. Esacru, B. St. Cristopolu, R. Porumbaru, General G. Anghelescu, S. Periețeanu-Buzău, G. Cereșanu, M. A. Sturdza.

JURISPRUDENȚA ROMANA

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BRĂILA

Audiența de la 30 Septembrie 1896

Președenția D-lui I. POPESCU CUDALBU, Membru de ședință
Anastasia Ion Dinu Popa cu Michalcea Stoicescu, tutorele casei defunctului A. Ciortănescu

Acțiune în petițiune de ereditate. — Dacă poate fi intentată fără o prealabilă trimitere în posesiune asupra succesiunii, când și de cine.

Acțiune în revendicare a unei succesiuni stăpânite de un terțiu. — Dacă reclamantul poate opune nulitatea testamentului invocat de deținătorul succesiunii, sau trebuie să atace pe cale principală, validitatea testamentului.

Testament. — Dacă este valabil, când a fost făcut sub legea Caragea și succesiunea s'a deschis sub noul cod civil.

Testament. — În ce formă putea testa sub codul Caragea, cei ce nu știa carte.

Prescripțiune. — Prescripțiunea de zece ani. — Dacă poate fi opusă când titlul translativ de proprietate este nul.

Posesiune de bună credință. — Fructe.

Reana credință. — Cine trebuie să o dovedească.

1) O persoană poate intenta acțiune în petițiune de ereditate, fără a cere în prealabil trimiterea în posesiune,

când intență acea acțiune în numele său propriu și în baza vocațiunei ce are la succesiune, iar nu în calitate de reprezentantă a patrimoniului lui de cujus, ca în care trebuie să obțină în prealabil trimiteră în posesiune asupra succesiunei.

2) Moștenitorul ce revendică imobilele succesiunei deținute de un terțiu, poate invoca pe cale incidentală nulitatea testamentului ce acest terțiu îi opune ca titlu în baza căruia deține imobilele, fără a fi trebuință ca să atace, pe cale principală, validitatea testamentului.

3) Testamentul făcut sub legea Caragea este valabil chiar când succesiunea s'a deschis sub imperiul noului cod civil, dacă a fost făcut cu paza formelor cerute de legea Caragea.

4) Sub codul Caragea, persoana ce nu știa carte, putea testa subscriind prin punere de deget, sau prin pecetia sa, însă această subscriere trebuia adeverită de scriitorul testamentului și de alți doi martori, cari trebuiau să certifice cele auzite sau văzute, prin semnătura lor.

Fără îndeplinirea acestor condițiuni testamentul nu este valabil.

5) Prescripțiunea de zece ani, nu poate fi opusă de cel ce a posedat în tot acest timp, dacă titlul translativ de proprietate, în baza căruia a stăpânit, este nul.

6) Posesorul de bună credință, câștigă proprietatea fructelor.

7) Cel ce invoacă reaua credință a posesorului trebuie să o dovedească.

S'a ascultat: d-l avocat C. Alexiu, din partea reclamantei Anastasia Ion Dinu, și d-l avocat I. G. Pavelescu din partea intimatului M. Stoicescu.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere acțiunea făcută de doamna Anastasia Ion Dinu, contra d-lui Costache Popescu ca tutore al casei defunctului A. Ciortănescu;

Având în vedere că reclamanta prin această acțiune cere a fi se lăsa în a sa stăpânire, imobilul din strada Rahovei No. 127 din Brăila, pe motiv că d-sa este soția defunctului Ion Dinu zis și Popa, care încetând din viață, n'a lăsat rude succesibile, iar averea succesorală a acestuia în care intră și imobilul din strada Rahovei No. 127 din Brăila, se stăpânește fără nici un drept de erezii defunctului A. Ciortănescu, reprezentați astăzi prin tutorele d-l Mihalcea Stoicescu;

Având în vedere că din desbateri și actele prezentate, rezultă că reclamanta d-na Anastasia Ion Dinu, a fost la anul 1848 Noembrie 27 căsătorită cu Ion Dinu, zis și Popa, căsătorie care s'a dizolvat prin decesul soțului său Ion Dinu la 1866, nerămânând pe urma lui nici un copil din această căsătorie sau alte rude în grad succesibil;

Ion Dinu zis Popa încă de la 1865 August 5 a făcut un testament prin care lasă d-lui Anghel Ciortănescu imobilul ce se revendica astăzi de reclamantă;

Având în vedere că reclamanta cu actele prezentate dovedește că d-sa este soție legitimă a defunctului Ion Dinu zis Popa și că nu există alte rude în grad succesibil ast-fel că calitatea sa de moștenitoare în baza art. 679 cod. civ. este bine stabilită;

Având în vedere că pârâțul obiectează în primul rând că reclamanta nu poate intenta acțiunea pentru

moștenire de cât după ce mai întâi va obține de la tribunal trimiteră în posesiune a averii succesoriale rămase după defunctul Ion Dinu zis Popa;

Considerând că în specie s'a făcut o acțiune în petițiune de ereditate, care se exercită de reclamantă în numele său propriu și basată pe vocațiunea ce are la succesiunea defunctului Ion Dinu, spre deosebire de acțiunile acelea ce cine-va numai în calitate de reprezentant al unui patrimoniu le poate exercita, că pe cât timp, numai în cazul când reclamanta ar exercita acțiunile ce aparțineau lui decujus ca reprezentantă al patrimoniului acestuia; și se pune obligațiunea în prealabil trimiteră în posesiune, că apoi să poată intenta acțiunile ce decujus era în drept ale exercita, iar nu și când exercita acțiunea în petițiune de ereditate, că prin urmare acțiunea în revindicarea imobilului deținut de pârât, este bine intentată de reclamantă și fără a fi nevoie să fi obținut mai întâi trimiteră în posesiunea averii defunctului său soț Ion Dinu zis Popa;

Având în vedere că pârâțul d-l Mihalcea Stoicescu tutorele minorilor defunctului Anghel Ciortănescu, opune un testament făcut de Ion Dinu zis Popa, prin care testează lui Anghel Ciortănescu imobilul ce se revindea de reclamantă, cerând în consecință respingerea acțiunei ca ne fondată;

Având însă în vedere că reclamanta atacă în nulitate acest testament pentru viciul de formă;

Având în vedere și obiecțiunea făcută de pârât că cererea făcută de reclamantă astăzi în instanță a se anula testamentul, nu poate fi judecată pe cale incidentală, ci trebuie a se face o nouă acțiune, care să aibă de unic scop anularea testamentului;

Considerând că reclamanta pe baza calității ce are de moștenitoare a defunctului său soț Ion Dinu, revendică imobilele, proprietatea acestuia, astăzi ce se dețin de pârât; că acțiunea sa principală având de obiect revindicarea, iar pârâțul opunând testamentul drept titlu în baza căruia stăpânește imobilul, reclamanta are rolul de pârât față de exhibarea acestui titlu și dar e în drept a invoca toate mijloacele de apărare contra acestui titlu, între care e și acela de a ataca testamentul ca nul pentru viciul de formă; că și jurisprudența fiind constantă în acest sens, obiecțiunea d-lui Mihalcea Stoicescu ca reclamanta pe cale principală și nu incidentată să atace validitatea testamentului este nefondată și dar câtă a se discuta dacă acest testament este făcut în condițiunile cerute de lege și dacă poate fi opus reclamantei ca titlu de proprietate;

Având în vedere că reclamanta în întâiul rând, cere a se considera acest testament nul, pe motiv că testamentul este făcut cu formele cerute de codul Caragea sub imperiul căruia s'a făcut, iar succesiunea s'a deschis sub imperiul codului civil în vigoare și dar trebuia ca testatorele să și facă testamentul în condițiunile legii celei noi;

Considerând că și sub codul Caragea ca și sub imperiul codului actual, testamentele trebuiesc făcute cu anumite forme și în anumite condițiuni sub pedeapsă de nulitate;

Considerând că actele privitoare ca instrumente de

probațiune a existenței lor sub raportul spațiului sunt guvernate de regula *locus regit actum*, pe aceleași considerațiuni aceste acte sub raportul timpului sunt guvernate de regula *tempus regit actum*, că în principiu toate actele constatatoare de voința oamenilor trebuiesc a fi făcute cu formele cerute sub imperiul căreia ia naștere;

Considerând că dacă pentru contracte în genere, această regulă nu suferă nici o discuție admisă, fiind universalitatea aplicațiunei regulei *tempus regit actum*, nu se petrece tot ast-fel și cu testamentele în privința cărora parte din doctrină cere ca testamentul să fie făcut cu formele legii sub imperiul căruia se deschide succesiunea pe motivul că testatorele știind că noua lege cere ca testamentul să se facă cu alte forme de cât acelea cerute de legea veche și sub care și făcuse testamentul și cum aceste forme sunt de esența testamentului, lipsa lor indică intențiunea la testator că și-a schimbat voința de a testa;

Considerând că scopul formelor instrumentare la testamente, fiind de a asigura expresiunea voinței testatorului cât timp acest act este făcut conform legii ce trebuia a se observa la data redijărei lui, densul este presumat că exprimă adevărata voința a testatorului, căci a se admite contrariul ar fi să se recunoască retroactivitatea legilor noi și asupra formelor instrumentare a actelor făcute sub legile vechi fără existența unei legi exprese în acest sens, că deci fiind constatată în fapt că testamentul opus de pârătul d-l M. Stoicescu, de și făcut cu formele cerute de Codul Caragea în vigoare la data facerei lui în anul 1865 August, iar succesiunea deschisă la 1866 sub legea actuală, acest testament valorează ca atare, sub condițiune însă că toate formele cerute de codul Caragea să fi fost îndeplinite;

Considerând că de și din textele art. 26, cap. 3, partea IV și art. 7, cap. 2, partea IV din codul Caragea ar reuși că diata (testamentul) nu e valabilă dacă pe lângă cele-lalte condițiuni cerute, presupuse îndeplinite, nu este semnat cu propria mână de testator, numai puțin adevărat că partea 6-a ocupându-se de cărți în genere, între care este indicată și diata în art. 7; prevede prin art. 8, cap. 2, și cazul când cartea ar fi făcută de un analfabet, care nu și-a iscălit-o și dispune în asemenea ipoteză ca diata să-i cărțile să se pecetluiască de cel ce le face cu pecetia sa, or semnătura prin punere de deget, având aceeași forță probantă și valoare ca pecetia face valabilă diata, dacă este adevărată de scriitorul diatei, oșebit alți doi martori, certificând cele auzite sau văzute prin iscălitura lor sau de judecătorii;

Având în vedere că testamentul făcut de Ion Dinu zis Popa este semnat de el prin punere de deget și adevărit numai de doi martori, fără să se arate pe scriitorul testamentului.

Dacă în specie pe marginea testamentului și în dreptul martorului Al. Sturza se vede scris cuvintele «scriitor, citit, auzit testator și scris după declarația d-lui» care ar face să se vadă că s'a îndeplinit și formalitatea aceasta, adică să se adeverească de scriitor.

Acest adaos de cuvinte n'are nici o valoare fiind făcute posterior datei testamentului și mai mult încă în ziua desbaterilor, când testamentul a fost prezentat tribunalului, o dată cu cele-lalte acte, aceste cuvinte nu există, ceea-ce dovedește că de către parte s'a adăugat în urmă în timpul când urma a depune concludsiunile cerute scrise de tribunal; că așa fiind, pe cât timp testamentul nu este adevărit și de scriitorul lui, cum cere art. 8, cap. 2, partea 6, cod. Caragea, urmează a se considera acest testament ca ne făcut cu valoarea formelor cerute și dar a fi anulat;

Considerând că pârătul mai opune și prescripțiunea de 10 ani, fiind trecuți peste 20 ani de când imobilul ce se reclamă se stăpănesce de pârăt în baza testamentului;

Având în vedere că prescripțiunea de 10 ani nu poate

fi opusă de cel ce posedă în acest timp, dacă titlul translativ de proprietate este nul cum e în specie testamentul prezentat de parte; că deci prescripțiunea cată a fi respinsă ca neîntrunind condițiunile cerute de lege;

Având în vedere și cererea reclamantei de a se condamna pe pârăt la plata venitului imobilului de la 1866, data când a intrat în stăpânire și până la predare;

Considerând că posesorul de bună credință, în baza art. 485, cod. civil, câștigă proprietatea fructelor, că or ce posesor fiind presumat, a fi de bună credință, cel ce aleagă o stare contrară, trebuie a o dovedi, că reclamanta ne aducând absolut nici o dovadă în sprijinirea alegațiunei sale că pârătul a stăpânit imobilul cu rea credință de cât faptul că titlul în baza căruia a stăpânit este nul și o posesiune basată pe titluri nule, ar fi atrăgând reaua credință a posesorului;

Considerând că buna credință este o stare sufletească particulară a individului care-l face să vadă în jurul conștiinței sale, când e vorba de posesiune ca proprietar, că a dobândit un drept de proprietate asupra unui lucru cu toate însușirile cerute de lege, chiar în cazul când titlul pe baza căruia posedă este nul, fie pentru viciul de formă, fie că nulitatea lui ar fi absolută sau relativă;

Că deci reclamanta ne dovedind cu nimic reaua credință a deținătorului imobilului ce revendică, cererea sa de a se condamna pe pârăt și la venitul imobilului de la 1866 până la predare este nefondată;

Pentru aceste motive, în numele legii,

Admite în parte acțiunea intentată de Anastasia Ion Dinu zis și Popa;

Obligă pe casa defunctului Anghel Ciortănescu, represetată astăzi prin tutorele Mihalcea Stoicescu să restituie în stăpânirea reclamantei Anastasia Ion Dinu zis și Popa, terenul situat în orașul Brăila, strada Rahovei No. 127.

(ss) I. Popescu-Cudalbu, P. P. Poni.

Grefier, P. Ștefănescu.

BIBLIOGRAFIA

A apărut 2 volume:

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

DE

PROCEDURA CIVILA

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: Legea judecătorilor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revendicare, regulamentul de hotărnicie, legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Volumul al II-lea conține:

ESECUTIUNEA SILITA

Ambele volume fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vânzare la autor *str. Plantelor No. 39*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înaintărei costului prin mandat poștal.

Fie-care volum costă lei 12; ambele vol. 24 lei